

Monumentnummer*: 521712

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 21 mei 2002
Kadaster deel/nr 82805/99

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Willemstad Moerdijk Noord-Brabant

Locatiennaam Locatieomschrijving
Willemstad

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Willemstad F 38

Omschrijving**

Inleiding.

Ten noorden van het gehucht Helwijk ligt de boerderij "Moria" van het Westbrabantse type met een vrijstaand WOONHUIS. Het gebouw dateert, getuige een gevelsteen aan de ingang van het huis uit 1907. Het pand behoort stilistisch tot de Chalet-stijl en heeft Art Nouveau-kenmerken. In de loop der tijd is in beide topgevels het voor de Chalet-stijl typerend gebogen houtwerk tussen de windveren verloren gegaan, evenals de crête op de nok van het hoofdvolume. In het pand is in ca. 1930 een zogenaamde 'herenkamer' in Art Déco-stijl ingericht, bij welke gelegenheid de kamer een driezijdige erker kreeg. Het woonhuis is inwendig aan de kant van de serre gedeeltelijk gemoderniseerd met respect voor de oorspronkelijke structuur. Het complex is omgeven door een grote tuin.

Omschrijving.

Het gedeeltelijk onderkelderde woonhuis op samengestelde plattegrond, heeft een bouwlaag met zolderverdieping onder een dak belegd met zwarte bouletpannen. Op het hoofdvolume een zadeldak met aan beide zijden wolfseinden, piron en windveren, aan de voorzijde boven een vooruitspringend volume. Haaks op dit dak ligt aan de zuidzijde het risalerend middendeel van de zijgevel. Het is gedekt met een zadeldak met wolfseind, piron en crête. Het eenlaagse volume sluit met een plat dak met schilden aan op het hoofdvolume en heeft in het voor- en zijschild respectievelijk één en twee identieke dakkapellen.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Deze hebben gesneden vleugels, pilasters en geprofileerde lijsten onder een zadeldak met wolfseind en obelisk. De dakbedekking bestaat uit zgn. singels, de vertikalen zijn bekleed met leien. Aan de achterzijde van het eenlaagse volume sluit een uitbouw aan onder mansardedak belegd met zwarte bouletpannen en met rollagen in de kopse gevel. Op het hoofdvolume aan de achterzijde zolderlichten, verder drie schoorstenen, waarvan één op de achterbouw. Aan de dakvoet liggen rondom lijstgoten op gesneden consoles. Het woonhuis ligt een aantal treden boven het maaiveld. Het heeft rondom een gepleisterde plint en is opgetrokken in kruisverband baksteen. Rode verblendsteen is toegepast in de erker en rondom de vensters. Gepleisterde banden aan voor- en zijgevel, één model sierankers in alle muren. Het meest toegepaste type venster is het eenruits schuifraam met glas-in-lood licht, in de achtergevel en incidenteel gevuld met okerkleurig kathedraalglas. Praktisch alle ramen hebben rolluiken. In de asymmetrische voorgevel ligt aan een drie treden hoge stoep verdiept de ingang met een paneeldeur met een glas-in-lood vulling met tweekleurige omranding. Het portiek, waar een gevelsteen is aangebracht, heeft een betegelde lambrizing met groenoranje florale decoratie op gele ondergrond. Rechts van de centrale ingang liggen twee eenruits schuiframen onder segmentboog en links in de erker drie dito vensters alle met tegelvulling van rode rozetten en groene ranken tegen blauwe achtergrond. Hetzelfde motief in de tegeldecoratie tussen de consoles van het fries dat het eenlaagse volume beëindigt. De driezijdige erker heeft een bovenliggend balkon met natuurstenen balustrade. Het kozijn met stolpdeuren en zijramen wordt afgesloten met een segmentboog met houten radiale roeden gevuld met gekleurd kathedraalglas. In de zuidelijke zijgevel ligt centraal een gering risalerend deel met topgevel. Een bakstenen trapje met open balustrade geeft toegang tot de zij-ingang met deur en zijraam waarboven een T-venster met tweelicht. Beide hebben een halfronde afsluiting die evenals de twee vensters ter rechterzijde een vulling van geometrisch baksteenmozaïek hebben. Ter linkerzijde ligt de uit hout en glas opgebouwde erker onder lessenaarsdak met losangebedekking. Een bakstenen trap van vijf treden naar de tuindeur. In de noordelijke zijmuur sluiten het eenlaagse volume en de achterbouw naadloos op elkaar aan. Er bevinden zich verschillende typen vensters benevens een driezijdige erker die is opgetrokken in bruine strekken en ingevuld met ongedeelde vensters onder een afsluitende lijst. Verder twee getraliede kelderluiken in de gepleisterde plint. In de achterbouw liggen opgeklampte deuren en vensters die evenals alle openingen van dit volume én die in de achtergevel zijn afgesloten met een gepleisterde segmentboogvulling. Het pand is rijk aan decoratieve elementen. Behalve de voornoemde bevindt zich aan de zuidelijke gevel onder de gepleisterde lijst een tegelfries van drie randen verschillende geometrische motieven in beige op rode ondergrond. Art Nouveau-elementen verder in het traliwerk met lelies van enige smalle segmentboogramen in de achtergevel, verder als incisie in lateien en aanzetstukken in de voorgevel.

Inwendig is de typerende indeling met middengang, met wit marmeren vloer, en kamers aan weerszijden op de begane grond en verdieping bewaard gebleven. Ter linkerzijde zijn de oorspronkelijke hoofdwoonvertrekken tot één ruimte gemaakt en is voor beter wooncomfort ter hoogte van de serre een moderne keuken aangebracht. Ter rechterzijde ligt de oorspronkelijke indeling met hoekkamer, trappenhuis, de 'herenkamer' en de achterbouw met de met troggewelven onderkelderde keuken en bijkeuken met grote schouw. De trap met twee kwarten en gesneden balusters heeft een rijke hoofdbaluster met o.a. leeuwenkop met koperen ring. De herenkamer in Art Deco-stijl heeft een houten lambrizing van Javateak met ingebouwde open en dichte kasten met fineer inlegwerk van Indisch palissander. Boven de lambrizing de oorspronkelijke betengeling met doek met gestileerd floraal motief.

Waardering.

Het woonhuis is van algemeen belang. Het heeft cultuurhistorische waarde als representant van de agrarische ontwikkeling van het kleigebied en heeft typologische betekenis als een vroeg voorbeeld van een in stijl en volume afwijkende boerenwoning. Het heeft architectuurhistorische waarde als representant van een tot in alle details doorgevoerde architectuurstijl gangbaar rond de eeuwwisseling. Woonhuis en bijgebouw hebben ensemblewaarde vanwege de functionele en landschappelijke samenhang van de

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

villa-boerderij met de omringende tuin met hekwerken, hagen, boomgaard en oude bomen en verder als karakteristiek onderdeel van de reeks waardevolle boerderijen en woonhuizen langs het Steenpad. Het woonhuis is grotendeels gaaf bewaard gebleven en bezit in de herenkamer een zeldzaam gaaf voorbeeld van een Art Déco-interieur.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis